

Научнопопулярният текст –
основни характеристики
и
стратегии при превод на чужд език

Пета школа по превод TRAD NBU 2024
12/05/2024, НБУ, зала 303 (к. 2), 10:00 ч.
ас. д-р Мария Ладовинска

Научнопопулярният стил - подстил в рамките на научния стил.

Подстилове и жанрове в рамките на научния стил:

1. **Академичен (научен) стил** - доклад, научно съобщение, статия, студия, монография, дисертация, автореферат, лекция, рецензия, отзыв, резюме, анотация, библиография.
2. **Научнопопулярен стил** - научнопопулярна статия, научнопопулярна лекция, научнопопулярна бележка, журналистически публикации и предавания в електронните медии и др.
3. **Научноучебен стил** - учебник, ръководство, семинарен доклад, курсова работа, учебно помагало, дипломна работа, конспект, библиография.
4. **Научноинформационен стил** - справочник, анотация, речник и др.

Характеристики на научнопопулярния (под)стил:

- Намира се по-скоро в периферията на научния стил.
- Взаимодейства си с художественя и публицистичния стил.
- Притежава основните стилски признаци на научния стил, но маркирани от допълнителна стилска черта – достъпност.
- Научната информация, освен че е изложена достъпно, е предназначена за широк кръг неспециализирана аудитория на различна възраст.
- Научнопопулярният стил обслужва всички науки. Предава интересни за неспециализирана аудитория достижения на науката в различни области на знанието.
- Използва термини, еднозначни думи само в пряко значение, предимно сегашно време, достоверни и проверени факти.

Видове научни текстове според целта, с която са създадени:

- Научен текст **описание** – използва се предимно сегашно време.
- Научен текст **повествование** – разказва се за събитие или процес. Такива са историческите текстове. Вместо сег. време се използват минали деятелни причастия.
- Научен текст **разсъждение** – достоверни и проверени факти, както и разсъждения върху тях.

Ако информацията е изложена достъпно и е предназначена за широк кръг читатели, научният текст се превръща в научнопопулярен.

Различните видове текст могат и да се комбинират, за да се изгради по-пълна представа за обекта или явлението.

Според целта, поставена пред научния текст, водещо може да бъде описанието, повествованието или разсъждението.

Строеж (структура) на научния текст:

Тема – обикновено е поставена още в заглавието, може да е оформена като въпрос или със словосъчетание.

Теза – твърдение, свързано с дадената в заглавието тема. Излага се стегнато и ясно, а после се доказва. Текстът може да има повече от една теза, но всяка от тях трябва да бъде доказана.

Аргумент(и) – използват се за доказване на тезата. Доказването се извършва чрез разсъждения, примери, факти, описване на експерименти и на наблюдения. Съвкупността от всички тях се нарича **аргументация**.

Извод – обобщение на всички изложени факти и разсъждения.

За успешен превод на научнопопулярен текст е необходимо да се познават:

- функционално-стилистичните особености на научнопопулярния текст;
- основна терминология и специфична лексика в определени тематични и научни области;
- основните стратегии за превод на научнопопулярен текст;
- методите на работа със справочна литература и с паралелни текстове.

Интернет източници:

https://vivafolk98.blogspot.com/2013/03/blog-post_9039.html

https://www.bgschoolnicosia.com/wp-content/uploads/2020/04/Books_2010_2019_061-2014-1_5.pdf

<https://bgmateriali.com/%D0%BC%D0%B0%D1%82%D0%B5%D1%80%D0%B8%D0%B0%D0%B/D1%82%D0%B5%D0%BA%D1%81%D1%82%D1%8A%D1%82-%D0%B2-%D0%BD%D0%B0%D1%83%D1%87%D0%BD%D0%BE%D1%82%D0%BE-%D0%BE%D0%B1%D1%89%D1%83%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%B5->

https://ucha.se/watch/6861/struktura-na-nauchnia-tekst-vidove?gad_source=1&gclid=CjwKCAjw57exBhAsEiwAaIxaZn0oBSypVZZy3TQ4pEH_ntnNFf2MQM4KeVsZHNztyOPhphGvTlefTBoCz6AQAvD_BwE

БЛАГОДАРЯ ЗА ВНИМАНИЕТО!